

Door Caroline Wisse-Weldam

Terugblik

Inleiding

Het jaar 2012 zit er bijna op.
Tijd om eens terug te kijken tot het jaar 1300!

Opzet van deze lesbrief

Deze lesbrief gaat over de geschiedenis van het Nederlandse schrift.
Hoe is het ontstaan? En wat is er in al die jaren in veranderd?

- Je gaat acht teksten bekijken: van het jaar 1300 tot nu.
- Je onderzoekt de lay-out van de teksten.
- Je bekijkt de lettertypes die gebruikt worden.
- Hier maak je in een groepje een verslag van, dat je presenteert aan de klas.

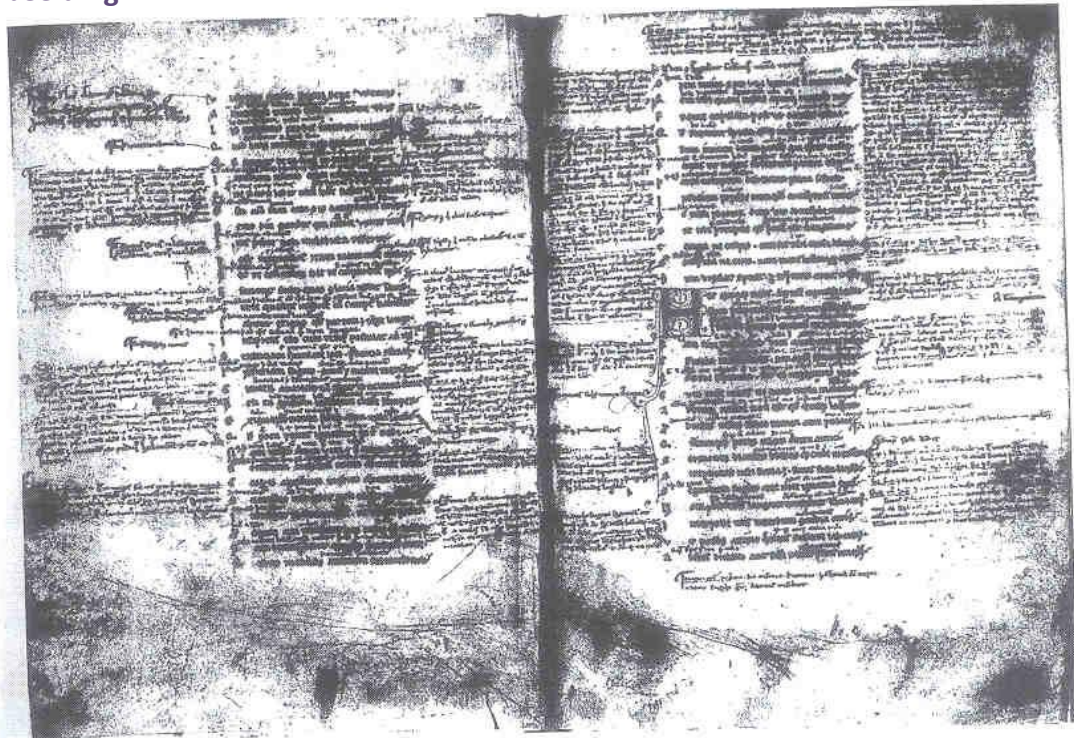
Opdracht 1

Je bekijkt de afbeeldingen 1 t/m 8 en beantwoordt per afbeelding de volgende vragen:

- 1 Wat kun je zeggen over de lay-out van het handschrift?
- 2 Wat valt je (eventueel) op aan het lettertype dat is gebruikt?
- 3 Zijn er illustraties opgenomen? Zo ja, wat is de betekenis hiervan volgens jou?

De afbeeldingen 1 t/m 6 zijn afkomstig uit *De hele Bibelebontse berg. De geschiedenis van het kinderboek in Nederland en Vlaanderen van de middeleeuwen tot heden*. Querido, Amsterdam, 1990.

Afbeelding 1

Handschrift van rond 1300.
De tekst is afkomstig uit het oudst bekende Nederlandse schoolboek.

Afbeelding 2

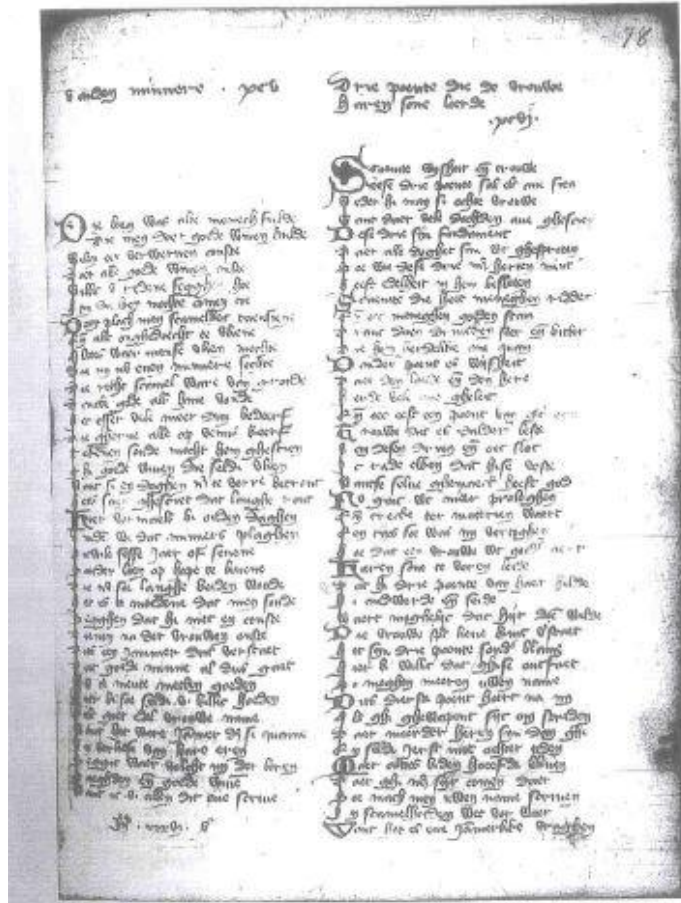

Der beghint een seer nota-
bel ende profitelijck boeke
ken gheheeten den Sppeghele
der ionghers . . .

Handschrift en druk van 1488.

Abbeelding 3

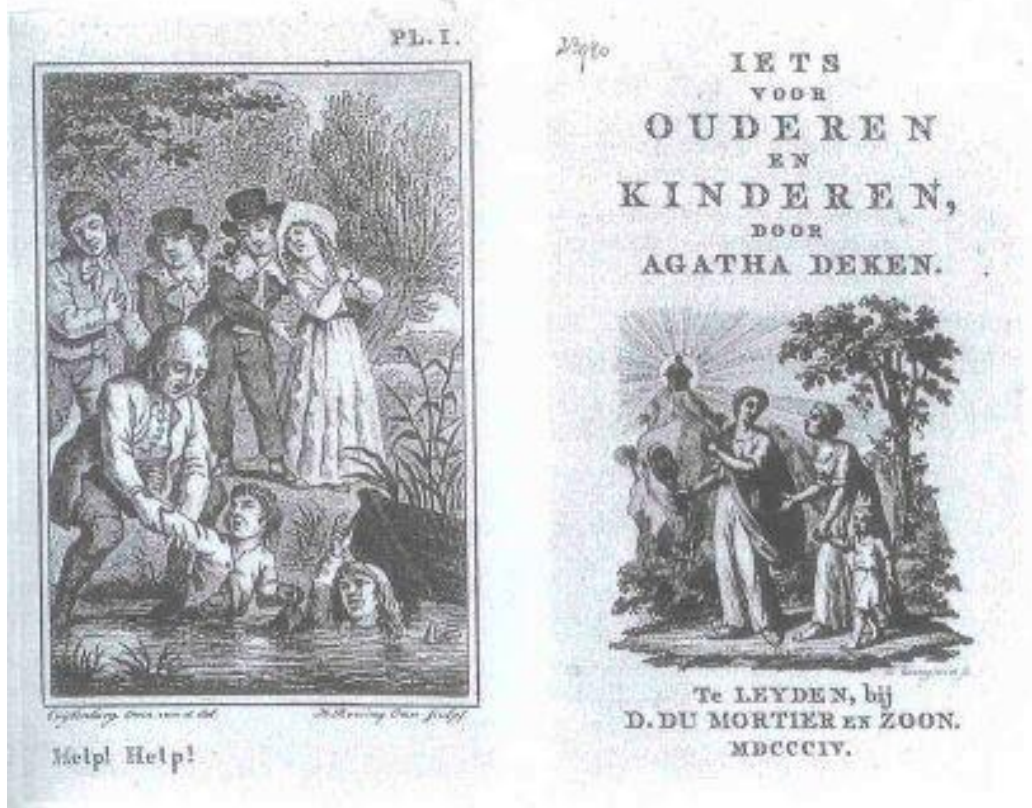
Tekst in het vroegvijftiende-eeuwse handschrift.

Abbeelding 4

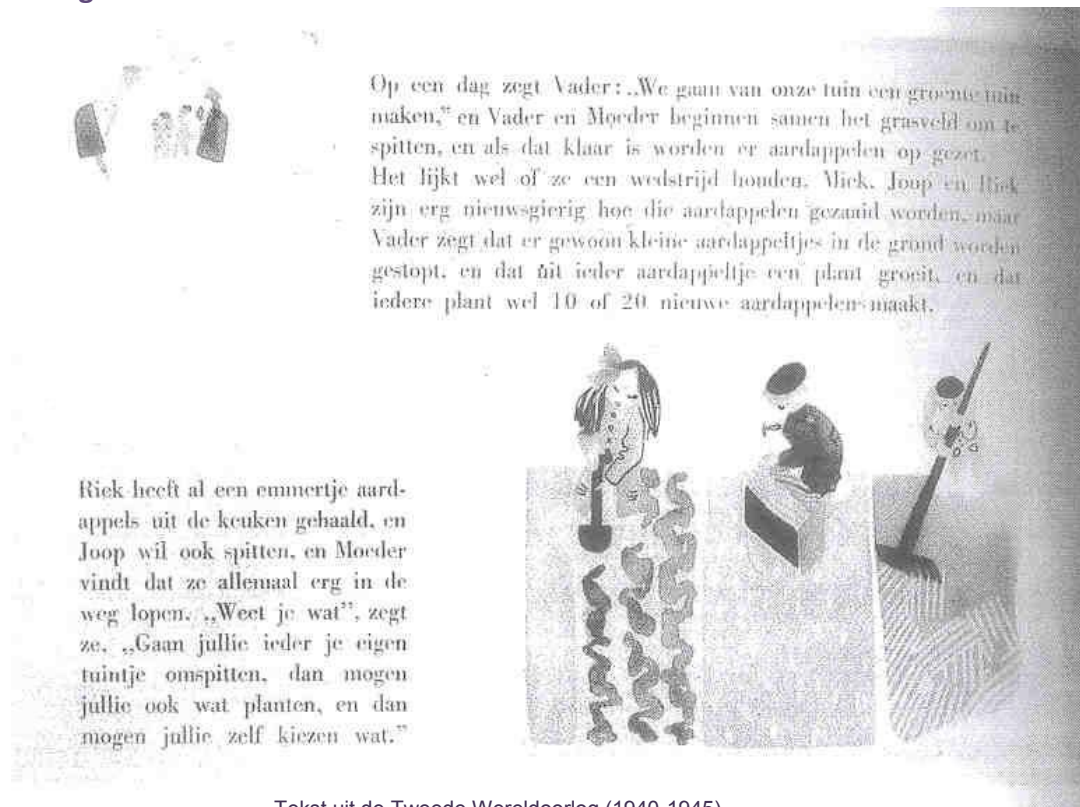
Titelpagina uit 1607.

Afbeelding 5

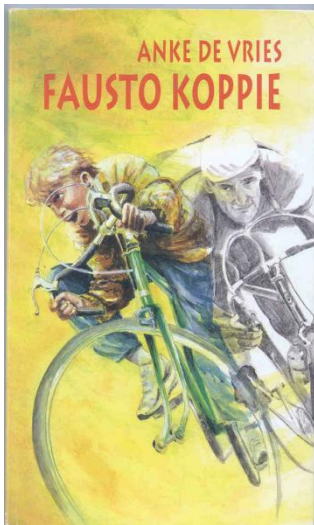
Illustratie uit 1798 en titelpagina uit 1804.

Afbeelding 6

Tekst uit de Tweede Wereldoorlog (1940-1945).

Afbeelding 7

Kaft van het boek *Fausto Koppie* van Anke de Vries uit 1994.

Afbeelding 8

Kaft van het boek *Klem* van Mel Wallis de Vries uit 2012.

Opdracht 2

Vergelijk de afbeeldingen 1 t/m 7 met afbeelding 8.
Vul het schema in.

Afbeelding	Overeenkomst met afbeelding 8	Vershil met afbeelding 8
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

Opdracht 3

Ga aan de slag met internet.

- 1 Zoek drie informatieve teksten over het ontstaan van het schrift. Print deze teksten en schrijf op waar je ze gevonden hebt.
- 2 Zoek twee voorbeelden van schriften die bestaan uit andere tekens dan de letters van ons alfabet.
- 3 Zoek plaatjes die de teksten verduidelijken.

Opdracht 4

Met drie klasgenoten vorm je een groepje. Jullie bekijken elkaars antwoorden en informatie. Samen maken jullie een verslag van opdracht 1, 2 en 3. Lever dit in bij jullie docent.

Doe het zo

- Maak een voorkant waar jullie namen, klas en zelfbedachte titel op staan.
- Maak een inhoudsopgave. Dit betekent dus dat de bladzijden genummerd moeten zijn!
- Let erop dat alle antwoorden van opdracht 1 in goede zinnen geschreven zijn. Let dus op de spelling!
- Zet het ingevulde schema van opdracht 2 er ook in.
- Voor opdracht 3 maken jullie een zelfgeschreven tekst over de informatie die jullie gevonden hebben. Schrijf die tekst zelf; schrijf hem dus niet over!

Opdracht 5

Bereid met je groepje een spreekbeurt voor waarin jullie het verslag presenteren aan de klas.

Doe het zo

- De spreekbeurt mag maar vijf minuten duren.
- Praat goed verstaanbaar.
- Kijk de klas in.

- Sta stevig (dus niet wiebelen en frunniken).
- Jullie hebben het verslag met z'n vieren gemaakt, dus iedereen vertelt iets.
- Er zijn meerdere presentaties, dus zorg ervoor dat jullie presentatie opvalt.

Opdracht 6

Als een ander groepje presenteert, vul je het schema in.

Daarvoor gebruik je de volgende symbolen:

- ++ dit gaat super goed!
- + dit is prima
- +_ mwah, dit kan beter
- _ dit is niet veel soeps
- _ _ dit gebeurt helemaal niet

Namen	Verstaanbaar	Kijkt de klas in	Staat stevig	Iedereen vertelt	Valt op